

NORMALKONTRAKTSVILKÅR FOR OVERSETTELSE

Gjeldende fra 1. januar 2020.

Vilkårene er fastsatt i forhandlinger mellom Den norske Forleggerforening (DnF) på den ene side og Norsk Oversetterforening (NO) og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) på den annen side.

1. OVERDRAGELSENS INNHOLD OG OMFANG

1.1. *Utnyttelsesformer og vilkår*

Ved denne kontrakt overdrar oversetteren til forlaget *enerett* til én av følgende primærutnyttelser og *forsterrett* til de to øvrige for en periode på utgivelsesåret pluss 5 kalenderår (rettighetsperioden):

Trykte utgaver i alle formater for alle former for salg, leie og utlån

E-bok: oversettelsen i skriftlig form gjengitt, solgt og distribuert i digitalt format gjennom stykksalg, abonnement, salg av utlånslisenser eller leie

Lydbok: opplesning av oversettelsen, utgitt på fysisk eller digitalt medium, solgt i fysisk eller digitalt grensesnitt gjennom stykksalg, abonnement eller utlån

Grunnhonoraret gir forlaget enerett til én av disse utnyttelsene. Vilkår for bruk i andre formater er spesifisert i kontraktens pkt. II.

1.2. *Salgsavhengig honorering*

For salgsavhengige honorarer, jf. pkt. II, gjelder følgende: Forlagets nettoinntekt er alle salgsinntekter fratrukket eventuell merverdiavgift og fratrukket enten forhandlerrabatt (ved forhandlersalg) eller distribusjonskostnader (ved direktealg).

Opptjente beløp fra salgsavhengig honorering avregnes etterskuddsvis og utbetales årlig innen 31. mai. Opptjent honorar under kr 200 overføres til neste års utbetaling.

Den årlige salgsopgaven skal ledsages av slik informasjon om salg og inntekter som kreves i åvl § 70.

Består originalverket av annet rettighetsbelagt materiale, kan oversetterens salgsavhengige honorar avkortes. Slik avkortning beregnes ut fra den andel dette materialet utgjør av verkets totale omfang, men kan ikke overstige 50 %.

1.3. *Forlengelse av eneretten*

Dersom forlaget ønsker å holde verket i salg etter rettighetsperiodens utløp, skal oversetter ha salgsavhengig honorar av forlagets nettoinntekter for utnyttelsen av verket:

- a) for digital utnyttelse (e-bok, lydbok, strømming): 10 %
- b) for trykte utgaver: 5 %
- c) for fysisk lydutnyttelse (CD): 6 %

Ved utnyttelse av verket i strømmetjeneste som e-bok eller lydbok (abonnement) regnes én lesning/lytting av boken (20 %) som ett salg ved salgsbasert honorarmodell.

1.4. *Sekundærutnyttelse*

Dersom forlaget i egen eller andres regi ønsker å utnytte oversettelsen, helt eller delvis, i avis, blad, tidsskrift, antologi, kompendium eller lignende, skal oversetterens honorar normalt være 25 % av indeksregulert grunnhonorar på tiden for utnyttelsen. Ved slik utnyttelse skal oversetteren på forhånd informeres om den aktuelle bruken.

1.5. *Serie- og verktutgivelse*

For serie- og verktutgivelse inngås særskilt avtale om honorar.

1.6. *Bokklubb*

For utnyttelse i bokklubb gjelder egne avtaler.

1.7. Forlagets rett til overdragelse

Forlaget har rett til å overdra sine rettigheter og plikter etter denne avtalen til annen juridisk eller fysisk person. Oversetteren skal underrettes skriftlig når overdragelse finner sted.

Dersom det foretas overdragelse av en oversettelse som er under arbeid, og oversetteren ikke har fått fullt oppgjør for oversettelsen, skal det resterende honorar betales av den virksomheten som får rettighetene til oversettelsen overdratt til seg. Det overdragende forlaget hefter for at fullt oppgjør til oversetteren finner sted.

1.8. Beregningsgrunnlag for tilleggs honorar

I de tilfeller honorar for tilleggsutnyttelser o.l. beregnes av indeksregulert grunnhonorar, skal eventuelle tilleggstjenester ikke medregnes. Omforent indeksreguleringstabell ligger tilgjengelig på foreningens hjemmesider.

1.9. Melding til oversetteren

Oversetteren skal underrettes skriftlig når forlaget:

- a) på et senere tidspunkt enn ved kontraktinngåelsen vil tiltre en første rett. Forlagets første rett konverteres i så fall til enerett når dette er formidlet skriftlig og tilleggs honorar er betalt.
- b) ønsker å forlenge eneretten. Forlaget skal underrette oversetteren i rimelig tid før forlengelse skjer.
- c) ønsker å bruke oversettelsen i sekundærutnyttelser.

2. TILBAKEFALL AV RETTIGHETER

2.1. Generelt

Retten til utnyttelse medfører ingen plikt til offentliggjørelse. Hvis oversettelsen ikke er offentliggjort innen 5 år etter at manuskriptet ble levert, bortfaller likevel alle forlagets rettigheter til oversettelsen.

Hvis forlaget ikke forlenger utgiverretten, har det likevel rett til å realisere allerede trykte eksemplarer av verket, men ikke rett til å trykke nye. Slikt salg av restlager må være avsluttet i løpet av 12 måneder og kan ikke omfatte mer enn 25 % av siste opplag. I slike tilfeller skal oversetter underrettes.

2.2. Oversettelser av verk som er opphavsrettslig beskyttet

Har forlaget mistet utgivelsesretten til originalverket i de tre utnyttelsesformene nevnt under pkt. 1.1, går rettighetene til oversettelsen tilbake til oversetteren, og denne kan på helt fritt grunnlag forhandle med en eventuell ny utgiver. Oversetteren skal på forespørsel få opplyst om forlaget fortsatt har utgivelsesretten.

2.3. Oversettelser av verk som ikke er opphavsrettslig beskyttet («falt i det fritt»)

Når det er gått 5 kalenderår etter at rettighetsperioden er utløpt, og forlaget ikke ønsker å forlenge utgiverretten for en eller flere utnyttelsesformer, kan oversetteren kreve å få tilbake rettighetene til disse utnyttelsesformene. Dette får ingen følger for de rettighetene som forlaget fremdeles holder i hevd.

2.4. Forlagets bearbeidelse

Selv om rettighetene til oversettelsen faller tilbake til oversetteren, kan verken oversetteren eller eventuell ny utgiver benytte forlagets formgivning og typografiske arbeid uten separat avtale med forlaget. Om forlaget har foretatt ekstraordinær redaksjonell bearbeidelse (jf. pkt. 4.1 og 4.3), har forlaget rett til en andel av oversetterens honorar for gjenutgivelse hos annen utgiver. Andelen skal stå i forhold til forlagets innsats.

3. MANUSKRIFT

3.1. Tidsfrist

Forlag og oversetter skal avtale en tidsplan som sikrer et faglig forsvarlig arbeid. Fullstendig oversettelse skal være innlevert til forlaget innen avtalt tidsfrist.

3.2. Uferdig manuskript

Oversetter skal varsles om det ikke foreligger ferdig originalmanuskript når kontrakten underskrives. Eventuelt merarbeid som skyldes at det gjøres endringer i originalmanuskriptet underveis, skal honoreres særskilt.

3.3. Endringer i verket

Hvis forlaget ønsker at oversetteren skal gjøre endringer i verket under oversettelsen (større forkortelser, bearbeidelse med tanke på norske forhold, lengre suppleringer, utarbeidelse av register e.l.) skal dette avtales

på forhånd og honoreres separat. Oversetteren eller forlaget kan kreve at det i boken gjøres rede for hvem som har utført dette arbeidet. Forlaget står ansvarlig overfor rettighetshaverne til originalverket for eventuelle redaksjonelle endringer som pålegges oversetteren, eller som forlaget lar foreta i oversetterens tekst.

3.4. Forsinkelse

Oversetteren plikter å opplyse forlaget om en eventuell forsinkelse så tidlig som mulig. Hvis en eventuell forsinkelse skyldes sykdom eller uforutsette og ekstraordinære omstendigheter, skal forlaget ta hensyn til dette, hvis ikke forlagets interesser derved blir skadelidende i urimelig grad. Ved innlevert sykemelding skal forlaget normalt forlenge tidsfristen tilsvarende sykemeldingsperioden.

Dersom oversetteren ikke overholder varslingsplikten og/eller leveringsfristen, kan forlaget med 14 dagers skriftlig varsel heve kontrakten. Forlaget har i slike tilfeller rett til å beholde og disponere over den delen av oversettelsen som er levert. Betaling for denne delen regnes ut fra delens omfang og graden av ferdigstillelse. Forlaget kan eventuelt kreve avkortning av honoraret som en følge av de tap eller merkostnader forlaget påføres.

3.5. Sikring av manuskript

Oversetteren skal sikre manuskriptet gjennom sikkerhetskopiering og andre alminnelige forholdsregler, og skal oppbevare en digital kopi av manuskriptet til utgivelsen er skjedd.

4. FAGLIG OG SPRÅKLIG STANDARD

4.1. Norm

Oversettelsen skal være en stilistisk og innholdsmessig adekvat gjengivelse av originalverket, uten utelatelser eller forkortelser, med mindre annet følger av avtale iht. pkt. 3.3. Manuskriptet skal holde en faglig og språklig standard som ikke påfører forlaget merarbeid utover alminnelig god redaksjonell behandling.

4.2. Fristillelse fra kontrakt

Oversetteren skal uten ugrunnet opphold varsle forlaget dersom denne innser at oversettelsen ikke kan leveres etter den norm verket krever. Begge parter kan i slike tilfeller be seg løst fra kontrakten. Partene kan avtale at forlaget beholder og disponerer over den delen av oversettelsen som er levert. Betaling for denne delen regnes ut fra delens omfang og graden av ferdigstillelse.

4.3. Forlagets kontroll av manuskriptet

Om forlaget mener at den mottatte oversettelsen ikke oppfyller normen eller avviker vesentlig fra det som er avtalt, skal forlaget senest 30 dager etter å ha mottatt manuskriptet gi oversetteren anledning til å ta stilling til ankepunktene og foreta nødvendige endringer.

Mener forlaget ved ny gjennomlesning etter at endringene er foretatt, at oversettelsen fremdeles ikke oppfyller normen eller avviker vesentlig fra det som er avtalt, kan forlaget innen 14 dager heve avtalen. Manuskriptet kan da ikke utgis.

Alternativt kan forlag og oversetter avtale at forlaget ferdigstiller manuskriptet. Forlaget kan i slike tilfeller gjøre fradrag i oversetterens honorar for sine dokumenterte utgifter til omskriving, nødvendig faglig forbedring og øvrig merarbeid.

5. REDAKSJONELL BEHANDLING

5.1. Forlagets ansvar

Forlaget plikter å gi manuskriptet redaksjonell behandling i overensstemmelse med alminnelig god forlagspraksis.

5.2. Manusvask og/eller faglig granskning

Om ikke annet er avtalt, skal forlaget returnere en kopi av manuskriptet til oversetteren med påførte rettelser og forslag til endringer. Oversetteren skal så gis en rimelig frist for å ta stilling til foreslåtte endringer, og vedetlagsfritt føre dem inn i det digitale manuskriptet.

Forlaget kan normalt ikke utgi oversettelsen med forlagets rettelser mot oversetterens saklige protest. Oversetteren kan ikke motsette seg endringer som skyldes faglig granskning av teksten. Dersom utgivelse likevel finner sted, kan ikke forlaget kreve at oversetterens navn knyttes til oversettelsen.

5.3. Utgivelsens tittel

Forlaget fastsetter utgivelsens tittel, etter å ha rådført seg med oversetteren.

5.4. Korrektur

Vanlig korrektur foretas av forlaget. Oversetteren har rett og plikt til å lese en korrektur på grunnlag av en av forlaget lest 1. korrektur. Oversetteren bør få minst 2 ukers forhåndsvarsel om når korrekturen kan ventes.

Forlanger oversetteren satsendringer i forhold til sitt eget manuskript, må disse ikke føre til at korrekturutgiftene overstiger 10 % av opprinnelig satspris. Eventuelle merutgifter kan forlaget kreve trukket av avtalt honorar. På den annen side skal oversetteren – hvis denne påføres ekstraordinært merarbeid som følge av mangelfullt arbeid fra forlagets side – ha honorar for dette merarbeidet. Oversetteren skal – hvis denne mener å ville bli påført slikt merarbeid – varsle forlaget på forhånd. De takster forlaget bruker for korrektur, skal i så fall legges til grunn.

5.5. Oversetterens rett til å revidere oversettelsen

Har det gått lang tid siden første utgivelse, skal oversetteren gis anledning til å revidere oversettelsen, såfremt dette er praktisk gjennomførbart og ikke påfører utgiveren uforholdsmessige utgifter. Nødvendige språklige og stilistiske endringer for å bringe oversettelsen å jour med dagens språknorm, honoreres separat.

5.6. Tilpasninger

Forlaget har adgang til å gjøre de tekniske endringer og den tilrettelegging som er nødvendig for å muliggjøre publisering, salg og distribusjon i de ulike formatene boka utgis i.

6. FRIEKSEMPLARER

Oversetteren har krav på minst ett eksemplar av originalverket.

Oversetteren har krav på inntil 15 frieksemplarer av første trykte utgave og ett eksemplar av nye utgaver eller opplag. Av fysiske lydbøker har oversetteren krav på 6 eksemplarer. Av digitale utgaver har oversetteren rett til 5 nedlastninger. Disse leveres på forespørsel.

7. MARKEDSFØRING

I markedsføringsøyemed har forlaget anledning til å gi tillatelse til gjengivelse av inntil 10 % av oversettelsen uten at dette kompenseres særskilt (jf. dog pkt. 1.4). Slik markedsføring kan gjøres i et hvilket som helst medium. På samme måte kan synopsis/utdrag av oversettelsen gjengis i forbindelse med tv-/filmversjoner av verket.

8. NAVNEANGIVELSE

Ved presentasjoner av oversettelsen i egen regi plikter forlaget i samsvar med god skikk å gjengi oversetterens navn på eksemplarer av verket. I omtale av verket i annonser, på markedsføringseksemplarer, i bokkataloger, i omtale på forlagets nettsider mv. skal oversetterens navn tas med og være lett synlig.

9. TVISTELØSNING

Oppstår det tvist mellom forlag og oversetter om anvendelsen, tolkningen eller rettsvirkningene av Normalkontrakt for oversettelser, kan en part be om at det opptas forhandlinger i et tvisteutvalg som oppnevnes av Den norske Forleggerforening og Norsk Oversetterforening/Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening såfremt partens krav støttes av partens forening.